

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР**

*CURRENT PROBLEMS OF SOCIAL WORK
AND SOCIAL SECURITY:
EUROPEAN AND NATIONAL DIMENSION*

**Матеріали
II Міжнародної науково-практичної конференції
(01-03 червня 2023 року)**

Луцьк – 2023

УДК 364(4 + 477) (08)
А43

Рекомендовано до друку вченою радою
факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 11 від 24 травня 2023 р.)

НАУКОВА РЕДАКЦІЯ

Дубич К. В. – доктор наук з державного управління, професор
Слозанська Г.І. – доктор педагогічних наук, доцент
Mirowska Mariola – doktor, profesor
Чернета С. Ю. – кандидат педагогічних наук, доцент
Мартинюк Т.А. – доктор педагогічних наук, доцент
Бичук І.О. – кандидат філософських наук, доцент
Белкіна-Ковальчук О.В. – кандидат педагогічних наук, доцент

А43 Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення : європейський та національний вимір : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (01-03 червня 2023 року) [Текст] / за заг. ред. С. Ю. Чернети. Луцьк, , 2023. 223 с.

У збірнику представлено матеріали доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення : європейський та національний вимір».

Матеріали подано в авторській редакції.

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2023

Шварцкоп Олег	
ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНА РОБОТА В ГРОМАДІ НА ПРИКЛАДІ РОБОТИ КОМУНАЛЬНОЇ УСТАНОВИ «ЦЕНТР СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ» РОЖИЩЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ	178
РОЗДІЛ III. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ, СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА .	182
Величко Ірина	
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	182
Вітюк Артем	
СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «АНДРАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	186
Голубчиков Михайло	
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВИТИ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ХОСПІСНОЇ ДОПОМОГИ	188
Гусак Людмила, Мартіросян Леся	
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ	191
Лякішева Анна	
ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ З ТОЧКИ ЗОРУ ФІЛОСОФІЇ	194
Мартинюк Тетяна	
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМ ПРОФІЛАКТИКИ АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ	197
Михальчук Софія	
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ	200
Мілінчук Світлана	
ОСОБЛИВОСТІ КОНФЛІКТНОЇ ПОВЕДІНКИ У МІЖОСОБИСТІСНІЙ ВЗАЄМОДІЇ ПІДЛІТКІВ	204
Семигіна Тетяна	
ПРОФЕСІЙНІ КВАЛІФІКАЦІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ: НОВАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	207
Спіріна Тетяна	
ДОСВІД ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В	
7	
ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ	211
Харьківська Тетяна	
ПРОФІЛАКТИКА КОНФЛІКТНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В ЗАКЛАДАХ ОСВИТИ	215
Шишолік Дарина, Роман Куцай	
ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ	217

*Тетяна Спіріна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Київський університет імені Бориса Грінченка*

**ДОСВІД ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНО-
ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ**

Наразі підготовка кваліфікованого фахівця, який вільно володіє професійними компетентностями, здатного до ефективної, якісної соціально-педагогічної діяльності в територіальній громаді, готового до постійного

професійного самовдосконалення, визначається соціокультурною ситуацією у країні та є ключовим завданням освітніх програм закладів вищої освіти [1].

Факторами ґрунтового оновлення змісту та структури діяльності державних та неурядових організацій, закладів вищої освіти зокрема, є нестабільна політична та соціально-економічна ситуація, викликана повномасштабним російським вторгненням. Наразі, можемо спостерігати у територіальних громадах підвищення соціальної напруги, втрату переважною більшістю громадян України соціального статусу, перспектив особистого життя й власного майбутнього, збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб тощо. Також, необхідно зазначити, що стрімко зростає кількість соціальних проблем у соціальному середовищі територіальної громади, зокрема з'явилися нові проблемні групи, які потребують фахового психологічного захисту, соціальної допомоги, соціально-правової підтримки компетентних соціальних працівників. Наразі актуалізується питання соціальної роботи як професійного виду діяльності.

Питання підготовки відповідальної, талановитої, творчої особистості, здатної втілювати особисті життєві морально-етичні цінності, приймати відповідальні та виважені управлінські рішення набуває важливого значення у системі професійної підготовки соціальних працівників. Звичайно, це підвищує вимоги до освітнього процесу у закладах вищої освіти, котрі готують фахівців нового покоління, що відповідає стандартам професійної підготовки.

Питанням професійної підготовки майбутніх фахівців, соціальних працівників, присвячені дослідження українських науковців: О.Безпалько, Р.Вайноли, Н.Заверіко, І.Звереві, А.Капської, Г.Лактіонової, Л.Міщик.

Також, досвід зарубіжних країн щодо професійної підготовки соціальних працівників розглядали О.Канюк, А.Кулікова, Г.Лещук, Л. Романовська, проблемі підготовки соціальних працівників приділяли увагу зарубіжні дослідники: Х.Брунс, Д.Крамер, Є.Холостова.

Актуальність підготовки соціальних працівників викликана процесами модернізації вищої освіти, що і обумовило перегляд змісту професійної підготовки соціальних працівників. Для імплементації та застосування

зарубіжного досвіду щодо методів соціальної роботи та соціального захисту населення в країні потрібно проаналізувати зміст технологій соціальної роботи у зарубіжних країнах: вивчити стан соціальної роботи щодо підтримки та захисту отримувачів соціальних послуг у європейських країнах та навчитися використовувати європейський досвід підготовки соціальних працівників у вітчизняних закладах вищої освіти до соціально-педагогічної діяльності у територіальних громадах. Проаналізувавши наукові джерела можемо зауважити, що українські науковці здебільшого вивчають теоретико-методологічні засади професійної підготовки фахівців. Потрібно зазначити, що у дослідженнях, присвячених різним поглядам на підготовку соціальних працівників, на прикладі Німеччини, Великої Британії, Франції, Польщі, Австрії, Швеції, велика увага приділяється підготовці соціальних працівників, а також професійній діяльності з різними категоріями отримувачів соціальних послуг [3].

У процесі практичної діяльності соціальні працівники країн Європи виокремлюють такі завдання й проблеми: кваліфіковано відстоювати інтереси отримувачів соціальної послуги, які самостійно цього не можуть зробити та потребують допомоги; виказувати власну зацікавленість в організації правового захисту конкретної людини та здійснювати супровід ситуації протягом визначеного терміну; підтримувати, мотивувати та наснажувати отримувачів соціальної послуги до конструктивної діяльності у громаді; сприяти толерантному ставленню до осіб, які потребують допомоги; здійснювати запобіжні заходи у громадах; звертати увагу органів влади на чинники, які негативно впливають на певні соціальні групи населення, пропонувати шляхи їх усунення; впливати на органи влади задля вдосконалення системи соціального захисту громадян.

Система підготовки майбутніх соціальних працівників ґрунтується на принципах безперервності, інтеграції, гуманізації, демократизації, індивідуалізації, гуманітаризації.

Професіоналізм майбутнього соціального працівника формується у системі професійної підготовки й означає всебічну та серйозну готовність фахівця до

побудови взаємовідносин на засадах діалогу, впливати на соціальну комунікацію, міжособистісні стосунки, на ситуацію в середовищі найближчого оточення [2].

Важливо виокремити специфічні функції соціального працівника, як от: потреба в піклуванні про інших, передача власних знань і особистого життєвого досвіду, забезпечення планомірного впливу соціальних інституцій на поведінку та життєдіяльність отримувачів соціальної послуги, організація соціально-педагогічної діяльності з сім'ями з дітьми, сприяння питанням професійної орієнтації та соціальної адаптації.

Усвідомлюючи себе як професіонала, проактивного суб'єкта соціальної роботи, соціальний працівник прагне реалізувати себе в професії, що, обумовлює формування його освітніх потреб. Отримані нові знання, уміння й навички спричиняють якісно новий рівень виконання професійної діяльності.

Соціально-педагогічна діяльність соціального працівника у територіальній громаді різнопланова і суперечлива. Її формування та розвиток необхідно реалізовувати на засадах цілісності теоретичної та практичної складової підготовки, можливості збагачувати рівень знань й конкретні професійні уміння, шляхом самоосвіти, неформальної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лехолетова М., Лях Т. Підготовка майбутніх соціальних працівників до адвокаційної діяльності. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. № 2 (96). С. 135–144.
2. Плещук В.А., Олексюк Н.С., Лещук Г.В. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з людьми літнього віку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2022. № 1(50), С. 227–231. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2022.50.227-231>
3. Співак Я.О., Скіданова Н.В. Професійна підготовка соціальних працівників: вітчизняний і міжнародний досвід. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2018. №. 6. С. 134-144.